

**CONTABILITATEA LA INTERSECȚIA CU INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ:
PROVOCARE CONTEMPORANĂ**

**ACCOUNTING AT THE INTERSECTION WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE: THE
CONTEMPORARY CHALLENGE**

FRUMUSACHI Ludmila

doctor în științe economice, lector universitar, USPEE „C.Stere”, lfrumusachi10@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7881-9049

***Abstract.** The accounting profession stands out from other professions by assuming responsibility for all stakeholders involved in the activities of an economic entity (shareholders, employees, suppliers-creditors, banks, government, financial institutions, investors, etc.). Therefore, all events in an entity's operations pass through the accounting profession, which means it is involved in all economic sectors (industry, trade, services, media), and the quality of these services has a direct impact on social life. The digitalization of the accounting profession is not a mere option but an inevitability driven by market evolution and customer expectations. The human capacity to create and effectively and intelligently use new knowledge contributes to the ongoing transformation of human society and, more importantly, to the development of entrepreneurial skills as a pillar of sustainable economies. The challenges facing the accounting profession—artificial intelligence, globalization, and information technology—require the continuous adaptation of professional practices. Artificial intelligence (AI) represents a major challenge for the accounting profession, but also an opportunity to evolve and improve the services offered.*

Keywords: educația contabilă, inteligența artificială, profesia contabil, progres tehnologic.

JEL Classifications: M41

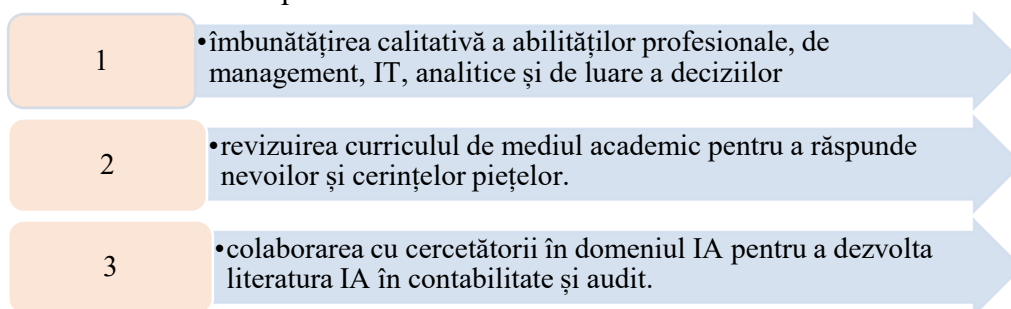
Introducere. Necesitatea adaptării profesiei contabili la era digitală, la cerințele businessului, pentru a-i furniza acestuia servicii integrate și pentru a-i ghida direcțiile de acțiune ale acestuia, astfel încât rezultatul să fie dezvoltarea afacerii, actualmente sunt vitale în deosebi pentru managementul entității. Cerințele actuale se învârt în jurul transparenței sporite, accesului instantaneu la informații financiare și răspunsurilor rapide la provocările de business, doleanțe care pot fi atinse doar prin adoptarea tehnologiilor adecvate. Adaptarea la aceste schimbări va fi esențială pentru supraviețuirea și succesul pe termen lung al contabililor. Fie că este vorba despre îmbunătățirea eficienței proceselor sau despre transformarea rolului profesional, sisteme inteligente vor redefini modul în care contabilitatea este practică în viitor. Inteligența artificială este o expresie care stârnește entuziasm atât în rândul începătorilor, cât și al cunoscătorilor. Conceptul de mașină sau ființă conștientă, capabilă să gândească, să învețe și să ia decizii de una singură, este atât de fascinant încât a pătruns în cultura populară de zeci de ani. În lumea de astăzi, observăm aplicații ale tehnologiei inteligente în jurul nostru. Companii precum Tesla, Apple și Google încearcă să reinventeze industria prin utilizarea tehnologiei IA. Să ne oprim totuși la o definiție a IA și anume la cea a unei instituții europene cum este Parlamentul European: Inteligența artificială reprezintă „capacitatea unei mașini de a imita funcții umane, cum ar fi raționamentul, învățarea, planificarea și creativitatea” [1]. Reieșind din aceasta apare întrebarea precum: dacă profesia contabilă va rămâne aceleași, ce schimbări ar putea interveni în profesie și în

literatura de specialitate, cum se vor schimba practicile din lumea reală, dacă țările sunt pe calea cea bună pentru a adopta aplicațiile tehnologiei IA în profesia de contabilitate și audit, ce implicații de politică și ce preocupări etice sunt legate de aceste aplicații.

Aplicarea inteligenței artificiale în economie este argumentată chiar de caracteristicile și necesitățile timpului (dezvoltarea comerțului on-line, e-governanței, realitatea virtuală, roboții industriali). Având capacitatea de a învăța, de a înțelege, de a ști din experiența și de a se descurca în situații vechi și noi, inteligența artificială va colecta informației, examina datele pentru pregătirea alternativelor decizionale și luarea deciziilor [2].

Grewal D.S. definește „IA este un sistem mecanic de simulare care adună cunoștințe și informații, procesând, de asemenea, inteligența universului. Aceasta implică colectarea, interpretarea și, în cele din urmă, diseminarea cunoștințelor, informațiilor și inteligenței către părțile eligibile sub formă de inteligență acționabilă” [3]. Zhang Y. definește IA ca rezultatul utilizărilor de succes ale tehnologiilor de big data și învățare automată pentru a înțelege trecutul și a prognoza viitorul folosind cantități masive de date [4]. Chukwudi V.N. a împărtășit perspectiva că inteligența artificială este capacitatea unui dispozitiv de a efectua sarcini care ar fi realizate în mod normal de creierul uman. Capacitatea de a acumula cunoștințe și abilitatea de a le dobândi sunt două dintre aceste sarcini [5].

Conținut. În viitor, contabilii își vor petrece mai mult timp sintetizând, analizând și raportând volume mari de diverse tipuri de date într-un mod eficient, destinat publicului non-tehnic. De asemenea, există un scop extins al analizei și raportării datelor pentru a sprijini luarea deciziilor în managementul riscurilor și performanței, lanțului de aprovizionare și alte părți esențiale ale afacerii. Capacitatea contabililor de a explora și utiliza pe deplin datele va deveni la fel de importantă ca și cunoașterea nevoilor clienților și părților interesate. IA - „un factor care facilitează inovația”. Descrierea locului de muncă al contabilului de astăzi diferă semnificativ de cea a contabilului de acum 20 de ani. În următorii 20 de ani, rolul contabilei va fi diferit. În următorul deceniu, descrierea locului de muncă al contabililor se va schimba dramatic. Serviciile de consultanță, dezvoltarea afacerilor, servicii de consiliere și gestionarea riscurilor vor necesita mai multă atenție. În acest context, profesia contabilă se va confrunta cu următoarele provocări:

Figura 1. Provocările profesiei contabile

Sursă: elaborată de autor

Folosind IA, registrele contabile sunt gestionate mult mai eficient, se analizează date mari la o viteză atât de mare încât sunt foarte precise, ceea ce evită fraudă contabilă, generând un impact pozitiv asupra calității informațiilor contabile, Totodată, constatăm că IA nu poate înlocui în totalitate raționamentul profesional al contabilului, însă aplicarea acestuia în combinație cu IA poate spori calitatea și eficiența deciziilor adoptate [6, p.18].

„Cum ar trebui să evolueze educația contabilă pentru a satisface mai bine nevoile societății și influența IA?” este o întrebare fundamentală pentru profesorii din domeniul contabil. De aceea este necesar nu doar să urmărim deseori dezvoltarea propriului nostru sistem de educație contabilă, ci și să sistemele similare altor țări pentru a obține perspective de referință. Asistăm la o accelerare fără precedent a evoluției mediului de afaceri, în special în ceea ce privește globalizarea, liberalizarea pieței și difuzarea noilor tehnologii. Aceasta are ca rezultat o presiune constantă asupra instituțiilor de învățământ superior, astfel încât acestea să țină cont de noile constrângeri și să se adapteze constant. În același mod ca și alte domenii de învățământ, educația contabilă necesită o adaptare constantă la schimbările obiectivelor, instrumentelor și cursurilor. Schimbările menționate anterior necesită extinderea atât a cunoștințelor, cât și a competențelor profesioniștilor contabili pentru a răspunde nevoilor profesiei într-un mediu schimbător. Indiferent de cât de multă perturbare cauzează IA profesiei în viitor, este foarte puțin probabil ca nevoia de profesioniști umani să dispară. Prin urmare, ca societate, trebuie să continuăm să folosim acest instrument pentru a ne asigura că valoarea și eficiența rămân mereu pe primul loc. Inteligența artificială va continua să joace un rol transformator în domeniul contabilității, optimizând procesele de gestionare a datelor financiare, îmbunătățind precizia raportărilor și contribuind la prevenirea fraudelor. Cu toate acestea, tehnologia inteligentă nu va înlocui complet profesia contabilă, ci va amplifica importanța expertizei umane în interpretarea și aplicarea cunoștințelor contabile în contextul strategic și de luare a deciziilor. De asemenea, pentru ca profesia contabilă să rămână relevantă într-un mediu tehnologic în continuă schimbare, educația contabilă trebuie să se adapteze rapid la cerințele noilor tehnologii, pregătind viitorii contabili să îmbine competențele tehnice cu abilități critice de gândire și consultanță strategică. Astfel, integrarea acestora în contabilitate va crea noi oportunități, dar va necesita o schimbare continuă în formarea profesională și în practicile zilnice ale contabililor, asigurându-se că aceștia rămân factori esențiali în procesul decizional și în asigurarea transparenței financiare.

Pe măsură ce tehnologia cognitivă este tot mai folosită pentru gestionarea datelor financiare, un alt aspect important de discutat este securitatea și protecția datelor. Implementarea tehnologiilor inteligente presupune colectarea și stocarea unor volume mari de date financiare sensibile. Așadar, riscurile legate de securitatea cibernetică, confidențialitatea datelor și protecția informațiilor devin un subiect esențial. Organizațiile vor trebui să investească în măsuri de securitate avansate, iar profesioniștii contabili vor trebui să fie pregătiți să navigheze în acest peisaj complex de reglementări și riscuri. Un alt subiect esențial este utilizarea etică a IA în contabilitate. În timp ce aceasta aduce multe beneficii, utilizarea sa în domeniul financiar ridică întrebări legate de responsabilitate și transparență. De exemplu, cum se asigură că algoritmiile automatizării avansate nu sunt părtinitori sau că deciziile luate de aceasta respectă reglementările contabile și fiscale? Contabilii și autoritățile de reglementare vor trebui să stabilească norme și proceduri pentru a asigura o utilizare etică și responsabilă a acestor tehnologii.

Concluzii. Inteligența artificială nu va înlocui contabilitatea așa cum o știm noi, dar va transforma profund modul în care aceasta este practică. În loc de a descuraja contabilii, IA va crea noi oportunități pentru aceștia de a adăuga valoare prin analiza datelor, strategii financiare inovative și decizii fundamentate pe informații precise și relevante. Contabilii vor deveni factori esențiali în procesul decizional, iar educația contabilă va juca un rol cheie în asigurarea unei tranziții eficiente către acest

nou model de lucru. Adaptarea continuă și dezvoltarea competențelor vor fi cheia succesului în profesia contabilă în era tehnologică.

Referințe bibliografice.

1. <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20200827STO85804/ce-este-inteligenta-artificiala-si-cum-este-utilizata>
2. AMARFII-RAILEAN, N. Implementarea tehnologiilor informaționale în diagnosticul financiar în condițiile dezvoltării durabile Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/140-144_2.pdf
3. GREWAL, D. S. A Critical Conceptual Analysis of Definitions of Artificial Intelligence as Applicable to Computer Engineering. IOSR Journal of Computer Engineering, 16, 9-13. <https://doi.org/10.9790/0661-16210913> Disponibil: <https://www.iosrjournals.org/iosr-jce/papers/Vol16-issue2/Version-1/C016210913.pdf>
4. ZHANG, Y. și alții. The Impact of Artificial Intelligence and Blockchain on the Accounting Profession. IEEE Access, 8, 110461-110477. Disponibil: <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2020.3000505>
5. CHUKWUANI, V. N. & EGIYI, M. A. Automation of Accounting Processes: Impact of Artificial Intelligence. International Journal of Research and Innovation in Social Science (IJRISS), 4, 444-449. Disponibil: <https://www.rsisinternational.org/journals/ijriss/Digital-Library/volume-4-issue-8/444-449.pdf>
6. COJOCARU, M., DOLGHI, C. Raționamentul profesional și inteligența artificială: implicații asupra profesiei contabile
7. Disponibil: <https://conferinte.stiu.md/sites/default/files/evenimente/Culegerea%20de%20TEZE%20%28CZU%2BDOI%29.pdf>